

Občianska konzervatívna strana, Panenská 26, 811 03, Bratislava

**Vážený pán
JUDr. Eduard Bárány, DrSc.
predseda
Štátna komisia pre voľby
a kontrolu financovania
politických strán
Drieňova 22, Bratislava**

Vážený pán predseda,

v súlade s § 16 ods. 4 zákona č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov si ako predseda Občianskej konzervatívnej strany v jej mene dovoľujem požiadať Štátnu komisiu pre voľby a kontrolu financovania politických strán o stanovisko k pravidlám financovania politických strán vo veci prijímania peňažných darov, ktorých hodnota od jedného darcu v rámci kalendárneho roka nepresahuje 200 eur.

Zákon č. 85/2005 Z. z. o politických stranách a politických hnutiach v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o politických stranách“) v minulosti stanovoval stranám povinnosť prijímať akékoľvek dary len na základe písomnej darovacej zmluvy, na ktorej je podpis darcu osvedčený notárom, a to bez ohľadu na výšku daru. Dňa 26.6.2014 nadobudol účinnosť zákon č. 181/2014 Z. z. o volebnej kampani a o zmene a doplnení zákona č. 85/2005 Z. z. o politických stranách a politických hnutiach v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o volebnej kampani“). Touto novelou zákona o politických stranách bola zavedená výnimka z povinnosti prijímať dary len na základe písomnej darovacej zmluvy s notársky osvedčeným podpisom darcu pre peňažné dary, ktorých hodnota v kalendárnom roku od jedného darcu nepresiahne 200 eur.

Vládny návrh zákona o volebnej kampani pôvodne takúto zmenu neobsahoval. Spoločná správa výborov k vládnemu návrhu zákona navrhla stanoviť výnimku z povinnosti prijímať dary len na základe písomnej darovacej zmluvy pre peňažné dary v hodnote nepresahujúcej 100 eur od jedného darcu na kalendárny rok (bod č. 39 spoločnej správy). Plénum NR SR napokon schválilo pozmeňujúci návrh skupiny poslancov NR SR, ktorým bola hodnota daru pre uvedenú výnimku zvýšená na 200 eur (pozmeňujúci návrh Miroslava Beblavého).

Ako dôvod uvedeného pozmeňujúceho návrhu spoločná správa výborov uvádza: „*Za účelom umožnenia jednoduchého spôsobu darovania drobných peňažných darov navrhujeme, aby tieto mohli byť poskytnuté na účet politickej strany bez darovacej zmluvy.*“ Takéto zdôvodnenie vyvoláva dojem, že dary do 200 eur je možné politickej strane poukazovať len poukázaním na účet politickej strany bez ďalšej sprievodnej administratívy a potreby inej komunikácie medzi darcom a obdarovanou politickou stranou. Takýto výklad je však v kolízii s niektorými ďalšími ustanoveniami zákona o politických stranách.

Zverejňovania zoznamu darcov

Podľa § 23 ods. 4 zákona o politických stranách „*Zoznam darcov je strana povinná zverejňovať na svojom webovom sídle štvrťročne, najneskôr do 30 dní po ukončení kalendárneho štvrťroka. V zozname darcov strana uvedie meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu darcu, ak ide o fyzickú osobu, ak ide o fyzickú osobu – podnikateľa aj obchodné meno, ak ide o právnickú osobu názov alebo obchodné meno a adresu sídla a hodnotu peňažného daru.*“ Z výpisu zo svojho bankového účtu sa však politická strana dozvie iba názov protiúčtu, z ktorého bol bezhotovostný prevod zrealizovaný, čiže meno a priezvisko fyzickej osoby alebo názov alebo obchodné meno právnickej osoby, nie adresu jej trvalého pobytu, resp. sídla. Kým v prípade právnických osôb je možné zistiť adresu sídla z verejne dostupných registrov, v prípade fyzických osôb, je bez priameho kontaktu s touto fyzickou osobou obvykle ťažko možné identifikovať adresu jej trvalého pobytu. Ak bolo účelom stanovenia výnimky pre peňažné dary do 200 eur možnosť poskytovania drobných darov politickým stranám, tak aktuálnym znením zákona síce odpadla pri takýchto peňažných daroch povinnosť uzatvoriť písomnú darovaciu zmluvu s notársky osvedčeným podpisom darcu, naďalej však nie je možné, aby darca daroval strane peňažný dar do 200 eur len samotným uskutočnením bezhotovostného prevodu na účet politickej strany bez akéhokoľvek ďalšieho kontaktovania strany, pretože inak strana nemá informáciu o adrese jeho trvalého pobytu, resp. sídla.

Povinnosť vrátiť dar

Podľa § 24 ods. 2 zákona o politických stranách „*Strana môže prijať peňažný dar, len ak bol poukázaný formou bezhotovostnej platobnej operácie. Ak z výpisu z účtu nie je preukázané, kto je darcom peňažného daru, strana je povinná tento peňažný dar vrátiť v lehote do 30 dní na účet, z ktorého bol finančný dar poukázaný. Ak taký účet neexistuje, strana je povinná túto skutočnosť bezodkladne oznámiť ministerstvu financií a peňažný dar poukázať na príjmový účet štátneho rozpočtu. Taký peňažný dar sa považuje za príjem štátneho rozpočtu. Ministerstvo financií oznámi bezodkladne strane údaje potrebné na poukávanie peňažného daru.*“ Z výpisu účtu je síce možné zistiť názov protiúčtu, teda meno a priezvisko fyzickej osoby alebo názov alebo obchodné meno právnickej osoby, ale nie ďalšie identifikačné údaje v zmysle § 23 ods. 4, teda adresu trvalého pobytu, resp. adresu sídla. Zo znenia zákona nie je úplne jasné, či ak politická strana disponuje iba údajmi zistiteľnými z názvu protiúčtu, z ktorého bol dar poukázaný, považuje sa darca za identifikovaného a môže si dar ponechať, alebo ho ako neidentifikovaný musí v lehote do 30 dní vrátiť darcovi.

Vyhlásenie darcu

Podľa § 23 ods. 7 písm. a) zákona o politických stranách evidencia darov, ktorú vedie politická strana obsahuje „*identifikačné údaje o darcovi, a to v rozsahu meno, priezvisko a adresa trvalého pobytu, ak ide o fyzickú osobu, ak ide o fyzickú osobu – podnikateľa, aj obchodné meno, ak ide o právnickú osobu, názov alebo obchodné meno a adresu sídla,*“. Podľa písm. h) toho istého ustanovenia obsahuje táto evidencia aj „*vyhlásenie darcu o tom, že nie je osobou podľa § 24 ods. 1*“.

V § 24 ods. 1 sú vymedzené fyzické a právnické osoby, od ktorých politická strana nemôže prijímať dar. V praxi to teda znamená, že politická strana aj na prijatie daru do hodnoty 200

eur potrebuje nielen identifikačné údaje darcu (adresu trvalého pobytu alebo sídla), ktoré možno získať od darcu aj na diaľku (napr. telefonicky alebo elektronickou poštou), ale aj písomné a darcom podpísané vyhlásenie, že nie je osobou podľa § 24 ods. 1. Tým sa ale výrazne relativizuje zamýšľaný účel výnimky pre dary do 200 eur v podobe „*umožnenia jednoduchého spôsobu darovania drobných peňažných darov*“. Darca síce už nemusí pred notárom podpísať darovaciu zmluvu, ale naďalej musí podpísať vyhlásenie a doručiť ho politickej strane.

V tejto súvislosti žiadam Štátnu komisiu pre voľby a kontrolu financovania politických strán o stanovisko k nasledovným otázkam:

1. Je politická strana oprávnená prijať peňažný dar, ktorého hodnota nepresahuje 200 eur v priebehu kalendárneho roka od jedného darcu a ktorý bol na jej účet poukázaný bezhotovostným prevodom, keď pozná iba názov protiúčtu, teda meno a priezvisko fyzickej osoby alebo názov alebo obchodné meno právnickej osoby, ale nie sú jej známe ďalšie identifikačné údaje darcu, t.j. adresa trvalého pobytu alebo sídla, alebo je politická strana v takomto prípade v súlade s § 24 ods. 2 zákona o politických stranách) povinná vrátiť takýto dar do 30 dní darcovi?
2. Ak je politická strana oprávnená prijať dar podľa bodu 1, aké údaje má uvádzať v evidencii darov (§ 23 ods. 7 písm. a) zákona o politických stranách) a vo zverejňovanom zozname darcov (§ 23 ods. 4 zákona o politických stranách), keď nemá k dispozícii informácie o adrese trvalého pobytu alebo sídla darcu? Vztahuje sa povinnosť uvádzať adresu trvalého pobytu alebo sídla darcu v evidencii darov a zverejňovanom zozname darcov aj na dary, ktorých hodnota v priebehu kalendárneho roka od jedného darcu nepresiahne 200 eur a na prijatie ktorých nie je povinnosť uzatvárať písomnú darovaciu zmluvu s notársky overeným podpisom darcu?
3. Vztahuje sa povinnosť uvádzať v evidencii darov vyhlásenie darcu o tom, že nie je osobou podľa § 24 ods. 1 (§ 23 ods. 7 písm. h) zákona o politických stranách), aj na dary, ktorých hodnota v priebehu kalendárneho roka od jedného darcu nepresiahne 200 eur a na prijatie ktorých nie je povinnosť uzatvárať písomnú darovaciu zmluvu s notársky overeným podpisom darcu?

S pozdravom

Ondrej Dostál
predseda
Občianska konzervatívna strana

V Bratislave dňa 22. januára 2016.

Poštová adresa na odpoveď: Ondrej Dostál, Beskydská 8, 811 05, Bratislava

E-mailová adresa na odpoveď: ondrejdostal@oks.sk

Prílohy:

§ 23 ods. 1 zákona o politických stranách v znení účinnom do 25.6.2014

Strana môže prijať dary a iné bezodplatné plnenia, ak tento zákon neustanovuje inak. Strana môže prijať dar alebo iné bezodplatné plnenie len na základe písomnej zmluvy podľa tohto zákona. Ustanovenia osobitného predpisu¹⁹⁾ nie sú týmto dotknuté.

§ 23 ods. 1 zákona o politických stranách v znení účinnom od 26.6.2014

Strana môže prijať dary a iné bezodplatné plnenia, ak tento zákon neustanovuje inak. Strana môže prijať dar alebo iné bezodplatné plnenie len na základe písomnej zmluvy podľa tohto zákona; to neplatí, ak hodnota peňažného daru od jedného darcu nepresiahne v kalendárnom roku 200 eur. Ustanovenia osobitného predpisu¹⁹⁾ nie sú týmto dotknuté.

Bod č. 39 Spoločnej správy výborov Národnej rady Slovenskej republiky o prerokovaní vládneho návrhu zákona o volebnej kampani a o zmene a doplnení zákona č. 85/2005 Z. z. o politických stranách a politických hnutiach v znení neskorších predpisov (tlač 660) vo výboroch Národnej rady Slovenskej republiky v druhom čítaní

39. V čl. II sa za bod 9 vkladá nový bod 10, ktorý znie:

„**10.** V § 23 ods. 1 sa za slová „podľa tohto zákona“ vkladá bodkočiarka a slová „to neplatí, ak hodnota peňažného daru od jedného darcu nepresiahne v kalendárnom roku 100 eur.“.“

Ďalšie body sa primerane prečísľujú.

Tento bod nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia, čo sa premietne do čl. III upravujúceho účinnosť zákona.

Za účelom umožnenia jednoduchého spôsobu darovania drobných peňažných darov navrhujeme, aby tieto mohli byť poskytnuté na účet politickej strany bez darovacej zmluvy.

Výbor NR SR pre financie a rozpočet

Pozmeňujúci návrh skupiny poslancov NR SR (samostatná príloha)